

- індивідуально-психологічні якості (схильність до ризику, подолання проявів тривожності, розвиток емпатії, здатність до самооцінки) [1, с. 24].

Поряд з цим, актуальним залишається також питання мотивації особистості майбутнього фахівця. Насамперед, увага соціальних педагогів та психологів має бути спрямована не лише на здійснення студентами навчання, але й на те, як і що відбувається в їх розвитку мотиваційних прагнень до професійної діяльності. Так, формування мотивації – це виховання у студентської молоді ідеалів, створення ціннісних орієнтирів, чітке визначення своїх пріоритетів у поєднанні з їх життєвими цінностями, вподобаннями, можливостями.

Таким чином, професійні компетенції фахівця та його мотиваційна спрямованість безпосередньо впливає на досягнення успіху, відчуття власної гідності, самоповаги, формує власну самооцінку, впевненість, відчуття самодостатності у творчих, соціальних та інноваційних починаннях. З упевненістю можемо сказати, що молода людина, котра цілковитою мірою уже самовизначилася у соціальному «напрямку» повинна володіти фаховими компетенціями, що відображаються у конструктивному діалозі з іншими, вмінням працювати з викликами сьогодення, а також у команді партнерської взаємодії, передбачати соціальні ризики, мати «випереджаюче» мислення, нелінійне бачення тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Назаренко В. С. Професійний успіх педагога як соціально-педагогічна проблема : наук.-метод. посібник. Частина I / В.С. Назаренко, Л.М. Назаренко, С.Ф. Одайник. – Харків, 2015. – 96 с.
2. Психологія національної безпеки : зб. тез наук. пр. / за ред. М. Й. Варія. – Л. : «Сполом», 2017. – 192 с.
3. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2006. – 512 с.

С. М. Калаур

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,
svitlanakalaur@gmail.com*

ОБҐРУНТУВАННЯ ПОТРЕБИ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ ДО МЕДІАТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

У полі зору фахівця, що реалізовуватиме соціальну політику, повинна бути організація власної поведінки на різних стадіях конфлікту, формування змістовної й динамічної характеристики, вибір найбільш оптимальних моделей і стратегій поведінки у конфлікті. Кваліфікований соціальний працівник має мати у своєму арсеналі широкий спектр методів і форм розв'язання конфліктів, повинен

враховувати суб'єктивні та об'єктивні фактори, які зумовлюють конфліктну поведінку суб'єктів. Значущим моментом є усвідомлення того, що наслідки конфлікту можна з деструктивних перевести у конструктивне русло.

На основі наведених аргументів можемо констатувати, що під час навчання магістрів спеціальності «Соціальна робота» необхідно їх готувати до якісного виконання медіаторських функцій.

Важливість дослідження потреби у формуванні готовності до медіаторської діяльності у майбутніх соціальних працівників додатково зумовлена суспільним запитом щодо підвищення загального професійного рівня фахівців соціономічних професій у площині толерантного спілкування під час виконання професійних обов'язків. Зокрема, відповідно до Наказу Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації)» від 17.08.2016 р. [1] фахівець, який працює у соціальних структурах повинен уміти кваліфіковано надавати допомогу у врегулюванні конфлікту/спору, у якості посередника (медіатора).

Таким чином, потреба у формуванні цілісного уявлення про підготовку майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання професійних конфліктів спонукала нас до цілеспрямованої наукової діяльності щодо організації та проведення розширеної професіологічної експертизи у зазначеному контексті. Послідовний розгляд усіх аспектів формування готовності майбутніх фахівців соціономічних професій до розв'язання конфліктів дозволи створити цілісну систему, яка базується на інтеграційному характері професійної підготовки та охоплює засади неперервності й ступневості.

Отже, як засвідчує проведений аналіз означеного кола проблематики у навчальний процес професійної підготовки магістрантів доцільно ввести навчальну дисципліну «Соціальна медіація». Запропонована дисципліна уможливила вдосконалення змістового наповнення освітнього процесу професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів у професійній діяльності. Студенти отримали реальну змогу доволі ґрунтовно дослідити філософсько-методологічні засади діяльності фахівців соціальної сфери у якості медіаторів під час розв'язування професійних конфліктів та вивчити феноменологічні характеристики змісту й типології конфліктів у соціальній сфері.

Розробляючи навчальний курс, ми поставили собі за мету сформувати у магістрантів теоретичні уявлення про медіаторську діяльність як галузь гуманітарного знання, її об'єкт і предмет та основні категорії. Організуючи лекційні заняття, головний акцент зроблено на формування когнітивної бази щодо: змісту та особливості діяльності фахівця соціальної сфери у якості медіатора; основних моделей медіації, її функцій та стадій; механізмів проведення медіаторської діяльності в сімейних та кримінальних конфліктах; вимог щодо набуття статусу медіатора; прав і обов'язків медіатора та його фахової відповідальності. Ми акцентували увагу на формуванні у студентів конкретних практичних умінь, а саме: організувати ділове спілкування; проводити наукове вивчення та аналіз конфліктів;

планувати та організовувати роботу у якості медіатора; вибрати конкретні форми роботи у переговорному процесі.

На семінарських заняттях працювали над вдосконаленням мотиваційно-ціннісної та емоційно-стимулюючої сфери магістрантів, шляхом впровадження особистісно орієнтованого та проблемного навчання. З метою вдосконалення теоретичних знань та поглиблення практичної спрямованості було розроблено банк проблемних професійних задач конфліктологічного змісту, а також вдосконалено інтерактивне освітнє середовище засобами інформаційних технологій під час створення навчально-методичного комплексу для вивчення дисципліни «Соціальна медіація» в системі Moodle.

Отже, таке практичне бачення професійної підготовки магістратнів дозволило представити цілісне уявлення про формування усіх показників мотиваційного, когнітивного, конативного та особистісного компонентів готовності до розв'язання конфліктів у професійній діяльності. Підсумовуючи наголосимо, що під час навчання у магістратурі студенти, що здобувають фах соціального працівника повинні мати широкий кругозір у сфері медіаторської діяльності, а також опанувати практичними навичками щодо організації медіації в сімейних та кримінальних конфліктах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16> – Загол. з екрану. – Мова укр.

В. Капелюшний

магістрант 1 курсу

спеціальності «Соціальна робота»

Тернопільського національного педагогічного

університету імені Володимира Гнатюка

triple_v12@ukr.net

Науковий керівник –

кандидат педагогічних наук, доцент

Г. В. Лещук

КСЕНОФОБИЯ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Ксенофобія являє собою суперечливий соціальний феномен, який пройшов тривалу еволюцію у суспільному сприйнятті, перетворившись із механізму захисту та самозбереження в загрозу соціальній стабільності.

Ксенофобію можна тлумачити як нав'язливий страх перед чимось незнайомим, чужим, іноземним, який провокує відповідну поведінку, що проявляється у неприйнятті «іншого» у зв'язку з його етнічними, релігійними, культурними